

STENOGRAFSKE BELEŠKE

SENATA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 6

BEOGRAD, 1937 GODINE

KNJIGA II

XVI REDOVNI SASTANAK

SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 6 JULA 1937 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO :

Pretsednik

DR. ŽELIMIR MAŽURANIĆ

Sekretar

DR. ĐURA KOTUR

Prisutni su g. g. Ministri: Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova dr. **Milan M. Stojadinović**, Ministar pravde dr. **Nikola Subotić**, Ministar trgovine i industrije dr. **Milan Vrbanić** i Ministar šuma i rudnika **Đura Janković**

Početak u 11.15 časova.

SADRŽAJ :

1. — Čitanje i usvojenje zapisnika XV redovnog sastanka;
2. — Saopštenje telegrafске čestitke upućene od strane Predsednika Senata Predsedniku Doma Lordova u Londonu povodom krunisanja Nj. V. Kralja Đorda VI i Nj. V. Kraljice Jelisavete, i telegrafskog odgovora na gornju čestitku;
3. — Saopštenje telegrama Predsednika Čehoslovačke Narodne skupštine i Predsednika Čehoslovačkog Senata;
4. — Saopštenje o upućenju na rad Senatu zakonskog predloga o izvanrednoj pomoći i regulisanju penzijskih prinadležnosti;
5. — Saopštenje izveštaja gg. Ministara o sankcionisanju zakona;
6. — Saopštenje o raznim izveštajima odbora;
7. — Saopštenje interpelacije g. dr. Grgura Budislava Andelinovića na G. Ministra inostranih poslova;
8. — Saopštenje o molbi gg. senatora za bolovanje; i
9. — Molbe i žalbe.

Predsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospodo senatori, otvaram XVI redovni sastanak Senata Kraljevine Jugoslavije i molim g. sekretara da pročita zapisnik XV sastanka.

Sekretar dr. Đura Kotur pročita zapisnik XV redovnog sastanka.

Predsednik dr. Želimir Mažuranić: Ima li primečaba na zapisnik? (Nema). Primečaba nema, zapisnik se overava.

Gospodo senatori, pre prelaza na dnevni red, čast mi je izvestiti Senat da sam povodom krunisanja Nj. V. Kralja Đorda VI za Kralja Velike Britanije, uputio Kući Lordova u Londonu sledeći brzojav (čita):

NJEGOVOJ EKSELENCIJI PRETSEDNIKU DOMA LORDOVA — LONDON

NJEGOVOJ EKSELENCIJI RONALDU KAMBELU, opunomoćenom Ministru Kraljevine Britanije
Beograd

U ime Senata Kraljevine Jugoslavije čast mi je čestitati Vam krunisanje Nj. V. Kralja Velike Britanije Đorda VI i Nj. V. Kraljice Jelisavete sa iskrenim željama za dug život i sretnu vladavinu.

Predsednik Senata,
Dr. Želimir Mažuranić

Primio sam na ovaj brzojav od Lorda Elšena, Predsednika Kuće Lordova sledeći odgovor (čita):

GOSPODIN DR. ŽELIMIR MAŽURANIĆ
Senat Jugoslavije — Beograd

Veoma ceneći Vašu čestitku povodom krunisanja Njihovih Veličanstava Kuća Lordova šalje Senatu Jugoslavije svoje najsrdačnije pozdravlje.

Hailsham Kuća Lordova — London

(Gospoda senatori propratili su čitanje telegrama odobravanjem).

Molim Senat da to uzme na znanje. Dalje čast mi je saopštiti Vam da sam primio od Pretsednika čehoslovačkog Senata g. Soukupa i Pretsednika čehoslovačke Narodne skupštine g. Malipetra, telegram u kome izražavaju svoju zahvalnost na gostoprinstvu i dočeku prilikom II zasedanja Male antante (čita):

PRETSEDNIKU SENATA

Beograd

Gospodine Pretsedniče Senata i dragi prijatelju, u ime kancelarija Narodne skupštine i Senata Čehoslovačke Republike, kao i u ime cele naše parlamentarne delegacije najsrdačnije Vam zahvaljujemo Vama lično, kao i svima ostalima koji su uzeli učešća u prijateljskom i sjajnom dočeku, kao i gostoprinstvu s kojim ste nas primili prilikom drugog zasedanja Parlamenata Male Antante. Bili smo duboko dirnuti i nećemo nikad zaboraviti sve ono što ste uradili sa bratskom ljubavlju i odanošću za našu delegaciju. Radujemo se prilici kojom ćemo se videti na zasedanju Parlamenata Male Antante, a koje će se održati iduće godine kod nas u Pragu. Dajući izraza najiskrenijim željama za sreću i napredak Vas lično, kao i jugoslovenskog Senata, mi Vas molimo, Gospodine Pretsedniče, da primite izraz našeg dubokog poštovanja.

Malypetr, Pretsednik Nar. skupštine
Dr. Soukup, Pretsednik Senata.

(Gospoda senatori propratili su čitanje telegrama odobravanjem i uzvicima: »Živeli!«)

Molim da se i ovaj telegram primi na znanje.

Gospoda senatori, Senatu je upućen na rad jedan zakonski predlog od strane Pretsednika Narodne skupštine. Molim g. sekretara da saopšti taj zakonski predlog.

Sekretar dr. Đura Kotur (saopštava): Pretsednik Narodne skupštine dostavio je, saobrazno čl. 64 Ustava, Senatu na rad prvi zakonski predlog o izvanrednoj državnoj pomoći i regulisanju penzijskih pravnosti, koji je Narodna skuština usvojila na svom 44 redovnom sastanku, održanom 30 juna.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Ovaj zakonski predlog je oštampam i biće bez odlaganja saopšten svoj gospodi senatorima. Predlažem da se ovaj zakonski predlog uputi Odboru za molbe i žalbe, da bi ga proučio i što pre podneo Senatu izveštaj. Prima li Senat ovaj predlog? (Prima). Pošto Senat prima, to se pomenuti zakonski predlog upućuje Odboru za molbe i žalbe.

Nadalje imam da saopštim Senatu izveštaje g. g. Ministara o sankcionisanju zakona. Molim g. sekretara da ih pročita.

Sekretar dr. Đura Kotur (čita):

1) G. Ministar finansija saopštava da su Kraljevski Namesnici blagoizvoleli potvrditi 25 marta o. g. Finansijski zakon za 1937/38 godinu i dostavlja za arhivu Senata jedan potvrđen primerak ovog zakona;

2) G. Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova izveštava Senat, da su Kraljevski Namesnici blagoizvoleli potvrditi 6 maja 1937 godine:

a) Zakon o konvenciji između Kraljevine Jugoslavije i Velike Britanije o uredenju međusobne pomoći u vođenju postupka u građanskim i trgovačkim stvarima;

b) Zakon o sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Belgije o međusobnoj sudskoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima sa dopunskim protokolom i

c) Zakon o svetskoj poštanskoj konvenciji, zaključenoj i potpisanoj u Kairu 20 marta 1934 godine, — i dostavlja po jedan potvrđeni primerak ovih Zakona za senatorsku arhivu.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospoda senatori, sankcionisanje ovih zakona uzima se na znanje.

Čast mi je saopštiti Vam, gospoda senatori, da je Odbor za proučavanje predloga Zakona o ovlašćenim inženjerima podneo izveštaj a isto tako i Odbor za proučavanje međunarodnih ugovora i konvencija. Molim g. sekretara da pročita te izveštaje.

Sekretar dr. Đura Kotur (čita):

1) Odbor za proučavanje predloga Zakona o ovlašćenim inženjerima podnosi Senatu na rešenje svoj izveštaj o ovome zakonskom predlogu;

2) Odbor za proučavanje međunarodnih ugovora i konvencija podnosi Senatu na rešenje svoje izveštaje o sledećim zakonskim predlozima:

a) O konvenciji između naše Kraljevine i Republike Čehoslovačke, u cilju da se izbegne dvostruko oporezivanje po predmetu naslednih taksa (dažbina i nasleda), sa zaključnim protokolom, — zaključenoj u Pragu 24 februara 1936 godine;

b) O dopunskom protokolu uz ugovor o trgovini i plovidbi između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevine Italije od 14 jula 1924 godine, potpisanoj u Rimu 26 septembra 1936 godine;

c) O ugovoru o koncilijaciji, o arbitraži i o sudskom raspravljanju između naše Kraljevine i Danske, potpisanoj u Beogradu 14 decembra 1936 godine;

d) O konvenciji o zaštiti, čuvanju, opravljaju i ponovnom podizanju graničnih kamenova i drugih znakova, koji služe za obeležavanje granične linije između naše Kraljevine i Kraljevine Bugarske, potpisanoj 9 novembra 1935 godine u Sofiji;

e) O konvenciji o vazdušnoj plovidbi između naše Kraljevine i Nemačkog Rajha, potpisanoj na Bledu 3 septembra 1936 godine;

f) O međunarodnoj konvenciji o prevozu robe na železnicama (M.K.R.) sa priložima I—VIII, međunarodnoj konvenciji o prevozu putnika i prtljaga na železnicama (M.K.P.) sa priložima I i II, završnog akta IV konferencije za reviziju međunarodnih konvencija o prevozu putnika i prtljaga i o prevozu robe na železnicama.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospoda senatori, ovi saopšteni odborski izveštaji oštampam su, sada će vam se razdeliti i biće stavljeni na dnevni red kad to Senat zaključiti.

Stigla je interpelacija g. dr. Andelinovića na Gospodina Ministra inostranih poslova. Molim g. sekretara da učini saopštenje o toj interpelaciji.

Sekretar dr. Đura Kotur (saopštava): Senator g. dr. Budislav Grgur Andelinović uputio je interpelaciju na g. Ministra inostranih poslova o talijansko-jugoslovenskom paktu i moli Senat, da joj prizna prvenstvo.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospoda senatori, ova interpelacija g. dr. Andelinovića dostavljena je, odmah po prijemu, nadležnom Gospodinu Ministru inostranih poslova.

Pošto g. interpelant traži za svoju interpelaciju da joj se prizna prvenstvo ispred ranije podnešenih, to ćemo saobrazno § 73 našeg Poslovnika pristupiti rešavanju o ovom traženju. Pre toga molim Gospodi-

na Pretsednika vlade i Ministra inostranih poslova da se izjasni, da li prihvaća traženo prvenstvo za ovu interpelaciju.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova dr. Milan M. Stojadinović: Čast mi je izjaviti da primam traženo prvenstvo.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospodo senatori, vi ste čuli izjavu g. Ministra inostranih poslova da prihvata prvenstvo za ovu interpelaciju. Sada ćemo o tome glasati. Ona gospoda senatori koji su za to da se prizna traženo prvenstvo ovoj interpelaciji neka izvole sedeti, a koji su protiv toga neka izvole ustati. (Svi sede). Obiavljujem da je traženo prvenstvo za interpelaciju g. Andelinovića Senat prihvatio jednoglasno.

Molim g. sekretara da izvoli pročitati molbe g. g. senatora za bolovanje.

Sekretar dr. Đura Kotur (čita): 1) Senator g. Kosta Timotijević moli Senat, da mu izvoli odobriti otsustvo radi lečenja do kraja meseca avgusta o. g.;

2) Senator g. Frano Ivanišević moli Senat, da mu izvoli odobriti otsustvo od 2 meseca radi lečenja;

3) Senator g. Isak Alkalaj moli Senat, da mu izvoli odobriti otsustvo od 4 nedelje radi lečenja;

4) Senator g. dr. Uroš Desnica moli Senat, da mu izvoli odobriti dalje bolovanje od 3 meseca;

5) Senator g. dr. Benjamin Šuperina moli Senat, da mu izvoli odobriti bolovanje od 2 i po meseca.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospodo senatori, da li Senat odobrava tražena bolovanja g. g. Timotijeviću, Ivaniševiću, dr. Alkalaju dr. Desnici i dr. Šuperini? (Odobrava).

Objavljujem da je Senat odobrio tražena bolovanja.

Stiglo je mnogo molbi i žalbi iz naroda. Molim g. sekretara da ih pročita.

Sekretar dr. Đura Kotur (čita): Sekcija diplomiranih tehničara u Ljubljani, Udruženje ovlašćenih graditelja Savske banovine, Zagreb, Udruženje diplomiranih tehničara, sekcija Drvar, Zbornica za trgovinu, obrt i industriju u Ljubljani, Olivari Grgo, građ. preduzimač iz Šibenika i drugovi, mole, da se ne usvoji Zakon o ovlašćenim inženjerima.

Glavna uprava Udruženja jugoslovenskih inženjera i arhitekta Beograd; Savez trgovačkog udruženja u Ljubljani, mole da se što skorije usvoji Zakon o ovlašćenim inženjerima.

Pododbor udruženja gospoda „Kneginja Ljubica“ Kraljevo, Pododbor udruženja gospoda „Kneginja Ljubica“, Čuprija; Jugoslovenski ženski savez i Aliansa ženskih pokreta, podružnica Kučevo; Odbor srpskih sestara, Negotin; Beogradsko žensko društvo, Beograd; Ženska podružnica u Knjaževcu — mole da se dozvoli slobodna udaja učiteljicama.

Univerzitetski savet Univerziteta Kralja Aleksandra I u Ljubljani moli, da se ukine tač. 4 i 5 § 34 Finansijskog zakona za 1937/38 godinu; Milić Uroš, pom. sekretar Senata, moli priznanje godina službe; Aleksandar Šoškić, starešina Kvarta Beograd, moli priznanje godina službe; Slavoljub Manojlović i drugovi, Beograd, mole da se izmeni Uredba o ribolovu i rakolovu; Klavdije Federenko, učitelj iz Sarajeva moli donošenje odluke radi daljeg kretanja u učiteljskoj službi. Radničke i nameštene organizacije, Split, dostavljaju rezoluciju u pitanju revizije Uredbe o minimalnim nadnicama; Asim Palaš iz Sarajeva moli da mu se isplati ošteta za beglučku zemlju; Miskin ud. Ana iz Dubrovnika moli doživotnu novčanu pomoć; Ratko Šopalović, ratni invalid moli doživotnu

novčanu pomoć; Mara Petrović, Beograd, moli stalnu mesečnu pomoć; Tihomir Paunović iz Beograda moli priznanje godina službe; Gojko S. Vuković iz Beograda moli priznanje godina službe; Paula Cihler iz Zagreba moli stalnu mesečnu pomoć; Rosić O. Bogomir, glavni arhivar Senata moli priznanje godina službe; Svetomir D. Mihailović i drugovi mole priznanje godina službe; Veljko V. Nikčević, administrativni sekretar Senata, moli priznanje godina službe, Katica Pantelić iz Beograda moli stalnu mesečnu pomoć.

Srpska pravoslavna crkvena opština manastira Đurdevih Stubova u Buču; Srpska pravoslavna crkvena opština Budimlja; Eparhijski savet Niš; Srpska pravoslavna crkvena opština u Vranju; Građani sreza plevaljskog; Eparhijski upravni odbor zletovsko-strumičke eparhije Štip; Svešteničko bratstvo arhijerejskog namesništva u Beranima; Srpska pravoslavna crkvena opština u Rajiću; Srp. pravoslavna crkvena opština u Koprivnici; Crkvena opština polička; Srpska pravoslavna crkvena opština u Belegišu; Srpska pravoslavna crkvena opština u Staroj Pazovi; Središni odbor Narodne odbrane; Mesna zadruga za poljoprivredni kredit, Krnješevci; Srpska zemljoradnička zadruga, Krnješevci; Srpska pravoslavna crkvena opština u Kneževcima; Sveštenstvo namesništva užičkog, Užice; Građanstvo sreza bilećskog; Građanstvo parohije Vičke, srez Dragačevski; Građani parohije goričičke, srez Dragačevski; Građanstvo grada Užica; Žitelji opštine Karan, Užički srez; žitelji sela Ljubanje, srez Užički; Građani iz Ugrinovaca; Srpska pravoslavna crkvena opština u Visokom; Srpska pravoslavna crkvena opština drinjačka; Srpska pravoslavna crkvena opština u Klenku; Srpska pravoslavna crkvena opština u Srebrenici; Srpska pravoslavna crkvena opština u Sarajevu; Crkvena opština u Dobroselici; Srpska pravoslavna crkvena opština u Bresnici; Savez srpske crkvene opštine u Dobanovcima; Crkvena opština grada Niša; Srpska pravoslavna crkvena opština u Travniku; Srpska pravoslavna crkvena opština u Bršadinu; Srpska pravoslavna crkvena opština u Donjoj Ržanici; Srpska pravoslavna crkvena opština Berane i Srpska pravoslavna crkvena opština u Erdutu — mole da se konkordat ne usvoji.

Molbe Župnog ureda Filipjakov; Župnog ureda Sali; Magaš Nika, glavara Vinjerca; Župnog ureda Pakoštane; Župnog ureda Jasenice, sela kod Obrovca; Župnika sela Vira; Župnog ureda Privlaka; Župe Veli Iz; Opštine Veli Iz; Župnog ureda Kale; Župe Pag; Kaptola paškog, Pag; Župe Kukljica; Župljana Oliba; Župnog ureda Silba; Župnog ureda Začun; Župnika i skrvinarstva Ista; starešine sela Ražanca; Župnika Ražanca; Župnog ureda Petričana; Župnika i glavara Dikla; Župnog ureda Kruševo; starešine Ljubca, Nin; Župe Kozino; Opštine Split; Župnika sela Tribnja; Župe Sutomišćica; Frana Ivankovića sa svojim narodom, Benkovac; Župnog ureda Medvida; Župnog ureda u Rodaljici; Župnog ureda Ervenik Gornji; Župnog ureda Rašević; Župnog ureda Pristeg; Župnog ureda Vrana; Župnog ureda Polača; Župnog ureda Sv. Ante, Nadin; Rimokatoličkog župnog ureda Benkovac, Dušobrižničkog ureda Korlat; Opštine paške; Dušobrižničkog ureda, Popovići; i Dekanalnog ureda Zemunik — koji mole uspostavljanje samostalne ninske biskupije.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospodo senatori, sve ove saopštene molbe i žalbe uputiće se nadležnom Odboru za molbe i žalbe. Daljih saopštenja nema.

Prelazimo sada na dnevni red. Na dnevnom redu

je jedina tačka: utvrđivanje dnevnog reda. Ja predlažem, gospodo senatori, da se kao dnevni red iduće sednice utvrdi sledeće:

1) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o ovlašćenim inženjerima;

2) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o međunarodnoj konvenciji o prevozu robe na železnicama (M. K. R.) sa prilogima I-VIII, međunarodnoj konvenciji o prevozu putnika i prtljaga na železnicama (M. K. P.) sa prilogima I i II, završnog akta IV konferencije za reviziju međunarodnih konvencija o prevozu putnika i prtljaga i o prevozu robe na železnicama;

3) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o konvenciji između naše Kraljevine i Republike Čehoslovačke u cilju da se izbegne dvostruko oporezivanje po predmetu naslednih taksa (dažbina na nasleda), sa zaključnim protokolom, — zaključenoj u Pragu 24 februara 1936 godine;

4) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o dopunskom protokolu uz ugovor o trgovini i plovidbi između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i

Kraljevine Italije od 14 jula 1924 godine, potpisanom u Rimu 26 septembra 1936 godine;

5) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o ugovoru o koncilijaciji, o arbitraži i o sudskom raspravljanju između naše Kraljevine i Danske — potpisanom u Beogradu 14 decembra 1935 godine;

6) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o konvenciji o zaštiti, čuvanju, opravljaju i ponovnom podizanju graničnih kamenova i drugih znakova, koji služe za obeležavanje granične linije između naše Kraljevine i Kraljevine Bugarske — potpisanoj 9 novembra 1935 godine u Sofiji, i

7) Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o konvenciji o vazdušnoj plovidbi između naše Kraljevine i Nemačkog Rajha — potpisanoj na Bledu 3 septembra 1936 godine.

Prima li Senat ovaj dnevni red? (Prima).

Sa vašim pristankom, gospodo senatori, današnju sednicu zaključujem, a iduću zakazujem za sutra, 7 jula u 10 časova pre podne sa gornjim dnevnim redom.

Sednica je zaključena u 11.35 časova.